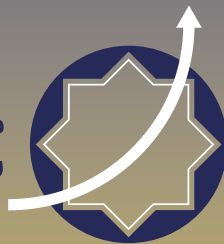

دیدهبان تحریم

ماهنامه‌ی رصد و تحلیل تحریم

مرکز تحلیل
راهبردی و بین‌الملل

دی ۱۴۰۴

شماره ۲۱

فهرست

الف	فهرست
ب	سخن سردبیر
پ	وقایع مهم ماه گذشته در یک نگاه
۱	اخبار تحریمی حوزه‌ی ایران
۲	ایران: تحلیل وقایع و چشم انداز آینده
۳	اخبار تحریمی حوزه‌ی چین
۷	چین: تحلیل وقایع و چشم انداز آینده
۸	اخبار تحریمی حوزه‌ی روسیه
۱۸	روسیه: تحلیل وقایع و چشم انداز آینده

سخن سردبیر

تمرکز بر پویش گسترده‌ی تحریم ناوگان حمل‌ونقل نفت ایران، این ماه هم در دستور کار آمریکا قرار داشت. این پویش البته با وجود تحریم بیش از ۲۰۰ شناور در کم‌تر از یک سال، با هدف اعلامی و رسمی آمریکا یعنی «صفر کردن» صادرات نفت ایران فاصله‌ای کهکشانی دارد. با این حال، یادآوری یک تحلیل قدیمی و ارائه‌ی یک هشدار در این زمینه، از نظر تحلیل‌گر بخش ایران دیده‌بان تحریم ضروری بوده است. این هشدار در بخش تحلیل ایران آمده است.

در مورد چین، شماره‌ی کنونی به بررسی شکنندگی ثبات موقت حاصل از دیدار رهبران جمهوری خلق و آمریکا می‌پردازد. اگرچه دو طرف پس از این ملاقات از افزایش تنش‌های مستقیم خودداری کرده‌اند، اما سند راهبرد امنیت ملی دولت ترامپ نشان می‌دهد که واشنگتن درصدد تبدیل رقابت اقتصادی با پکن به یک جنگ چندجانبه است. تحلیل‌ها پیش‌بینی می‌کنند که این تنش‌ها، در کنار اقداماتی پرمعنا مانند تأیید فروش تسلیحات چندمیلیاردی به تایوان، زمینه‌ی شکاف عمیق‌تری میان غرب و پکن را فراهم آورد. بخش تحلیل چین در این شماره، به تفصیل به مناسبات پکن-واشینگتن پرداخته است.

تمرکز بخش تحلیل روسیه، کمافی‌السابق بر تقابل نظامی و اقتصادی مسکو با غرب در سایه‌ی جنگ اوکراین معطوف است. با وجود پیشروی‌های میدانی روسیه در ماه‌های اخیر، تحریم‌های جدید آمریکا علیه شرکت‌های نفتی کلیدی مانند «روس‌نفت» و «لوک‌ویل»، فشار بر مسکو را به سطحی بی‌سابقه رسانده است. این فشارها، تهران و دهلی را مجبور کرده تا با تغییر شبکه‌ی واسطه‌ها و پذیرش قیمت‌های پایین‌تر، تعادل ظریفی میان منافع اقتصادی و حساسیت‌های سیاسی ایجاد کنند. اما تحلیل‌های گروه‌های تفکر غربی هشدار می‌دهند که تحریم‌های کنونی، با وجود کاهش درآمدهای نفتی روسیه، هنوز نتوانسته‌اند «درد ملموسی» بر جامعه یا صنعت نظامی آن وارد کنند. این گزارش‌ها، آمریکا را به افزایش تحریم‌های ثانویه، مانند ممنوعیت کامل حمل‌ونقل دریایی نفت روسیه، ترغیب می‌کنند. روندهای مربوط به روسیه تصویری مبهم اما هراس‌انگیز از آینده را ترسیم می‌کند.

شماره‌ی آذر نشریه‌ی دیده‌بان تحریم را از دست ندهید.

وقایع مهم ماه گذشته در یک نگاه

شرکت آمریکایی H200 تأیید فروش تراشه‌های گرافیکی
به «مشتریان مورد تأیید» در چین Nvidia

تحریم ۴۱ کشتی از ناوگان حمل‌ونقل نفت
روسیه از سوی شورای اتحادیه‌ی اروپا

تمدید و تثبیت مسدودسازی دارایی‌های
روسیه در اروپا

تحریم یک شبکه‌ی حمل‌ونقل مصری مرتبط با لجستیک نفت
ایران توسط وزارت خزانه‌داری آمریکا

اخبار تحریمی حوزهی ایران

افزایش فشار بر ناوگان سایه‌ی حمل‌ونقل نفت ایران: اعمال تحریم‌های وزارت خزانه‌داری آمریکا بر یک فرد، ۲۰ شرکت و ۲۹ کشتی

دفتر پایش دارایی‌های خارجی (اوفک) در وزارت خزانه‌داری آمریکا در راستای افزایش فشار بر ناوگان حمل‌ونقل نفت ایران، در تاریخ ۲۷ آذر ۱۴۰۴ (۱۸ دسامبر ۲۰۲۵) نام ۲۹ شناور و ۲۰ شرکت مدیریتی مربوط به آن‌ها را در فهرست تحریم‌ها قرار داد. اوفک مدعی است این کشتی‌ها مجموعاً صدها میلیون دلار فرآورده‌های نفتی ایران را به مقصدهای مختلف منتقل کرده‌اند. اوفک در اقدام امروز همچنین یک تبعه‌ی مصری به نام «حاتم السعید فرید ابراهیم صقر» را در تحریم کرده و مدعی است این فرد صاحب ۷ کشتی از ۲۹ کشتی تحریم‌شده است. «جان هرلی» معاون تروریسم و اطلاعات مالی وزارت خزانه‌داری در رابطه با این اقدام گفت:

«همان‌طور که رئیس‌جمهور ترامپ بارها گفته است، ایالات متحده به ایران اجازه نخواهد داد تا سلاح هسته‌ای داشته باشد. وزارت خزانه‌داری همچنان به محروم‌سازی ایران از درآمدهای نفتی که صرف تأمین مالی برنامه‌های نظامی و تسلیحاتی می‌شود ادامه خواهد داد.»

از آغاز دور دوم ریاست‌جمهوری دونالد ترامپ، وزارت خزانه‌داری آمریکا بیش از ۱۸۰ نفت‌کش مرتبط با حمل‌ونقل نفت و فرآورده‌های نفتی ایران را شناسایی و تحریم کرده است. اقدام امروز اوفک مبتنی بر فرمان اجرایی ۱۳۹۰۲ (تحریم بخش‌هایی از اقتصاد ایران، از جمله بخش نفت و پتروشیمی) و در راستای پیاده‌سازی سیاست فشار حداکثری ترامپ (یادداشت امنیت‌ملی چهارم فوریه ۲۰۲۵ ترامپ) علیه جمهوری اسلامی ایران انجام گرفته است.

شماره‌ی خبر: ۲۵۰۱	تاریخ انتشار خبر: ۲۷ آذر ۱۴۰۴ (۱۸ دسامبر ۲۰۲۵)
https://home.treasury.gov/news/press-releases/sb0341	
برچسب: ناوگان حمل‌ونقل نفت ایران، شناور، تبعه‌ی مصری، حاتم السعید فرید ابراهیم صقر، نفت‌کش، فرمان اجرایی ۱۳۹۰۲، نفت و پتروشیمی	

۱. مراجعه به گزارش مرکز تحلیل راهبردی و بین‌الملل با عنوان «بررسی یادداشت ریاست‌جمهوری ترامپ در رابطه با بازگشت فشار حداکثری علیه ایران: خلاصه و تحلیل» - ۲۱ بهمن ۱۴۰۳

ایران: تحلیل وقایع و چشم انداز آینده

تلاش برای افزایش هرچه بیشتر فشار بر ناوگان حمل و نقل نفت ایران در ماه‌های اخیر به جدی‌ترین پویش تحریمی دولت دوم ترامپ علیه جمهوری اسلامی ایران تبدیل شده است. تعداد شناورهای تحریم‌شده مرتب با ایران در این دوره نزدیک به یک‌ساله، از ۲۰۰ گذر کرده است. هدف اعلامی آمریکا از این پویش، محدودسازی حداکثری درآمد نفتی ایران و در نتیجه، جلوگیری از تأمین مالی برنامه‌های هسته‌ای، موشکی و فعالیت‌های منطقه‌ای تهران است. با این حال، این پویش تحریمی تاکنون نتوانسته نتایج مورد نظر واشنگتن را رقم بزند. شواهد متعددی از جمله تحلیل‌های اخیر اندیشکده‌های آمریکایی نشان می‌دهند که جمهوری اسلامی نه تنها در حوزه نظامی به تقویت توان خود ادامه داده، بلکه وضعیت شبکه‌ی مقاومت در منطقه نیز تا حد زیادی نگرانی آمریکا و رژیم صهیونیستی را برانگیخته است. از سوی دیگر، آمارهای فروش نفت ایران حاکی از آن است که صادرات نفت ایران تحت تأثیر تحریم‌ها قرار نگرفته و تهران موفق شده سطح قابل‌توجهی از درآمدهای نفتی خود را حفظ کند. آمارهای اداره‌ی اطلاعات انرژی آمریکا و گزارش‌های مستقل نشان می‌دهند که صادرات نفت خام ایران در سال ۲۰۲۵ حتی با وجود تحریم‌ها، به مقادیر مطلوب و موردنظر ایران رسیده است.

با وجود این، در یک ماه گذشته خبرهایی مبنی بر کاهش درآمد حاصل از فروش نفت به گوش می‌رسد. طبق بررسی‌ها، این اتفاق ناشی از مجموعه‌ای از علل، از جمله (و نه محدود به) وقوع تغییراتی در سازوکار فروش نفت در کشور؛ وقوع نوسان‌هایی در تخصیص سهمیه‌ی مصوب برای پالایشگاه‌های خصوصی کوچک‌مقیاس چینی و رسیدن تحریم‌های نفتی روسیه به سطحی بی‌سابقه و تقلا برای بازچینش شبکه‌ی عظیم فروش نفت‌های تحریمی در شرق مالاکا می‌باشد. در این‌جا، دادن یک هشدار و یادآوری یک تحلیل قدیمی ضروری به نظر می‌رسد: درست است که پیکربندی سازوکار فروش نفت ایران به‌گونه‌ای انجام شده است که این نظام تا حد قابل‌قبولی نسبت به اثرپذیری از تحریم‌های آمریکا مصون است اما، قبلاً نیز بارها هشدار داده شده است که نباید به رویه‌ی کنونی به دیده‌ی «مسیر اصلی و پایدار» و یک روش بلندمدت نگریست. شیوه‌ی کنونی فروش نفت باید موقتی در نظر گرفته شده و به موازات آن، تنوع بخشی به مسیرهای فروش نفت و حتی آغاز تجارت رسمی نفت با برخی خریداران و بازی‌گران باید در دستور کار جمهوری اسلامی قرار گیرد. این امر با توجه به واقعیت‌های نوپدید در جهان، دیگر مانند گذشته دور از دسترس نیست.

جدای از این که اقتصاد سیاسی شکل گرفته ناشی از شیوه‌ی فعلی، زاینده‌ی آسیب‌هایی در داخل کشور است، تداوم شیوه‌های «فرار از تحریم» به جای «بی‌اثرسازی تحریم» در هر حوزه‌ای، از جمله فروش نفت، می‌تواند کشور را در برابر تکانه‌های پیش‌بینی‌شده و پیش‌بینی‌نشده در دنیای پرتلاطم امروزی آسیب‌پذیر کند.

تحریم‌های آمریکا علیه ایران و به‌خصوص اثرگذاری آن، اکنون به یک نقطه‌ی تعادل رسیده و می‌توان با تقریبی بسیار نزدیک به واقعیت، آن را یک عدد ثابت (و نه یک متغیر غیرقابل‌پیش‌بینی) در معادله‌ی فشار بر ایران در نظر گرفت. از این پس، انتظار می‌رود (و طرف آمریکایی نیز چنین انتظاری دارد) که آثار غیرمستقیم این تحریم‌ها به تدریج و گاه و بی‌گاه، گریبان جمهوری اسلامی را بگیرد. باقی ماندن ذهن و عمل کنش‌گر ایرانی در فضای تحریمی سابق و بی‌تفاوتی نسبت به واقعیت‌های جدید، کشور را از همین آسیب‌های غیرمستقیم نیز متأثر می‌کند.

اخبار تحریمی حوزهی چین

تمدید معافیت تعرفه‌های برخی کالاهای آمریکایی

دفتر نمایندگی تجاری آمریکا (ustr) در تاریخ پنجم آذر (۲۶ نوامبر ۲۰۲۵) اعلام کرد، در پی توافق تجاری و اقتصادی میان رئیس‌جمهور آمریکا و چین، معافیت تعرفه‌هایی را که بنابر «بخش ۳۰۱» قانون تجارت تحت عنوان «رویه‌های چین در حوزه مالکیت فکری» در دور اول ریاست جمهوری ترامپ بر چین اعمال شده بود را به مدت یکسال تمدید کند. این معافیت‌ها که طی بیش از یک سال گذشته به صورت تدریجی تمدید می‌شدند، قرار بود در تاریخ ۲۹ نوامبر منقضی شوند. بر اساس این تصمیم، ۱۴ دسته کالا مرتبط با تجهیزات تولید محصولات مرتبط با انرژی خورشیدی و ۱۶۴ دسته کالای دیگر شامل طیف گسترده‌ای از محصولات صنعتی و پزشکی تمدید معافیت می‌شوند.

شماره‌ی خبر: ۲۵۰۲	تاریخ انتشار خبر: ۵ آذر (۲۶ نوامبر ۲۰۲۵)
https://ustr.gov/sites/default/files/files/Press/Releases/2025/Extending%20Exclusions%20to%20Nov%202026%20-%20Final%20FRN%20for%20Posting.pdf	
برچسب: دفتر نمایندگی تجاری آمریکا، تعرفه بخش ۳۰۱، معافیت تحریمی، توافق تجاری، سلول‌های خورشیدی	

تأیید فروش تراشه‌های H۲۰۰ به چین

ترامپ در پستی در شبکه اجتماعی Truth Social اعلام کرد که آمریکا با ارسال تراشه‌های گرافیکی H۲۰۰ شرکت Nvidia به «مشتریان مورد تأیید» در چین موافقت خواهد کرد؛ با این شرط که ۲۵ درصد از درآمد فروش این تراشه‌ها به دولت تعلق گیرد. ترامپ تصریح کرد که تراشه نسل جدید Blackwell و همچنین تراشه در دست توسعه Rubin CPX مشمول این توافق نیستند.

شماره‌ی خبر: ۲۵۰۳	تاریخ انتشار خبر: ۱۸ آذر (۹ دسامبر ۲۰۲۵)
https://truthsocial.com/@realDonaldTrump/posts/115686072737425841	
برچسب‌ها: رئیس‌جمهور، توافق تجاری، تراشه‌های پیشرفته، کنترل صادرات	

طبقه‌بندی فنتانیل به عنوان یک سلاح کشتار جمعی

در ۲۴ آذر ۱۴۰۴ (۱۵ دسامبر ۲۰۲۵)، ترامپ دستور اجرایی صادر کرد و بر مبنای آن «فنتانیل غیرقانونی و مواد شیمیایی پیش ساز اصلی» آن را به عنوان «سلاح های کشتار جمعی» (WMD) طبقه‌بندی کرد. ترامپ از وزیر خارجه و خزانه‌داری خواست اقدامات مناسبی را علیه دارایی‌های و موسسات مالی مربوطه مطابق با قوانین قابل اجرا برای کسانی که در ساخت، توزیع و فروش غیر قانونی فنتانیل و مواد شیمیایی پیش‌ساز آن درگیر هستند یا از آنها حمایت می‌کنند اعمال کنند.

تحلیل:

این دستور اجرایی زمینه لازم برای درگیری‌های نظامی بیشتر آمریکا در کشورهای آمریکا لاتین را که متهم به تهیه و قاچاق فنتانیل به آمریکا هستند را افزایش می‌دهد. استراتژی امنیت ملی ۲۰۲۵ ترامپ نیز که اخیر منتشر شده است، مبارزه با «تروریست‌های مواد مخدر» را به یک اولویت کلیدی وزارت دفاع ارتقا داد و خواستار «استفاده از نیروی کشنده برای جایگزینی استراتژی شکست‌خورده صرفاً اجرای قانون» شد. این دستور اجرایی را گامی عملی در راستای این استراتژی می‌توان دید. اما در فضای تحریمی این دستور، زمینه اعمال تحریم‌ها بر کسانی که برچسب مشارکت در تولید و قاچاق فنتانیل می‌خورند را بر اساس قوانین مربوط به «سلاح‌های کشتار جمعی» فراهم می‌کند. تحریم‌های WMD که مهمترین مبنای قانونی آن دستور اجرایی ۱۳۳۸۲ است، از آنجایی که می‌توانند به اقدامات تروریستی نیز مرتبط شوند سخت‌ترین تحریم‌ها در ساختار تحریم‌های آمریکا محسوب می‌شوند که شامل مسدودسازی کامل دارایی‌ها، ممنوعیت تعامل با سیستم مالی آمریکا و تحریم ثانویه برای همکاران می‌شود. از آنجایی که چین به عنوان منبع اصلی تولید پیش‌سازهای فنتانیل قاچاق شده به آمریکا شمرده می‌شود. این اقدام می‌تواند زمینه تحریم‌های سخت‌تر و پیچیده‌تر را علیه چین فراهم کند.

شماره‌ی خبر: ۲۵۰۴	تاریخ انتشار خبر: ۲۴ آذر ۱۴۰۴ (۱۵ دسامبر ۲۰۲۵)
https://www.whitehouse.gov/presidential-actions/2025/12/designating-fentanyl-as-a-weapon-of-mass-destruction/	
برچسب‌ها: دستور اجرایی ریاست‌جمهوری، فنتانیل، سلاح کشتار جمعی، WMD، تحریم وزارت خزانه‌داری	

پیشرفت در توافق فروش تیک‌تاک آمریکا

در ۲۷ آذر ۱۴۰۴ (۱۸ دسامبر ۲۰۲۵)، اخباری مبنی بر امضای یک توافق الزام آور میان شرکت بایت دنس، مالک چینی تیک‌تاک و با گروهی از سرمایه‌گذاران آمریکایی برای واگذاری بخش آمریکایی این شبکه اجتماعی منتشر شد. طرفین از انتشار رسمی اخبار این توافق خودداری کرده‌اند. اخبار منتشر شده نشان می‌دهد، نسخه آمریکایی تیک‌تاک تحت کنترل یک شرکت مشترک جدید قرار می‌گیرد که ۵۰ درصد آن متعلق به کنسرسیومی از سرمایه‌گذاران شامل شرکت فناوری Oracle، شرکت سرمایه‌گذاری خصوصی Silver Lake و شرکت سرمایه‌گذاری MGX (با پشتوانه امارات) خواهد بود. کمی بیش از ۳۰ درصد این شرکت مشترک در اختیار «وابستگان برخی از سرمایه‌گذاران فعلی بایت‌دنس» قرار می‌گیرد و ۱۹.۹ درصد نیز نزد خود بایت‌دنس باقی می‌ماند.

گفته می‌شود، مدیرعامل تیک‌تاک تأکید کرده که هنوز کارهایی برای نهایی شدن معامله باقی مانده، اما طرف‌ها در تلاش‌اند تا ۲۲ ژانویه ۲۰۲۶ (که مهلت نهایی واگذاری تیک‌تاک است) به مرحله نهایی برسند. بر اساس گزارش سی‌ان‌ان، در توافق جدید، الگوریتم تیک‌تاک آمریکا با استفاده از داده‌های کاربران آمریکایی بازآموزی خواهد شد و شرکت اوراکل مسئول ذخیره‌سازی داده‌های کاربران آمریکایی خواهد بود. همچنین شرکت مشترک آمریکایی مسئول نظارت و مدیریت محتوای کاربران آمریکایی خواهد بود. نهاد جهانی تیک‌تاک تحت کنترل بایت دنس همچنان مدیریت تجارت الکترونیک، تبلیغات و بازاریابی را برای پلتفرم جدید آمریکایی بر عهده خواهد داشت.

تحلیل:

روند معامله بخش آمریکایی تیک‌تاک در نتیجه توافقات دو کشور پیشرفت داشته است. این معامله هنوز نهایی نشده است و در نهایت نیازمند تصویب نهادهای نظارتی دو کشور است.

شماره‌ی خبر: ۲۵۰۵	تاریخ انتشار خبر: ۲۷ آذر ۱۴۰۴ (۱۸ دسامبر ۲۰۲۵)
https://edition.cnn.com/2025/12/18/tech/tiktok-signs-us-sale-deal	
برچسب‌ها: تیک‌تاک، قانون ممنوعیت تیک‌تاک در آمریکا، توافق تجاری	

تصویب قانون اختیارات دفاع ملی ۲۰۲۶ آمریکا

در ۲۷ آذر ۱۴۰۴ (۱۸ دسامبر ۲۰۲۵)، قانون اختیارات دفاع ملی مربوط به سال مالی ۲۰۲۶، پس از تصویب توسط کنگره توسط ترامپ تأیید شد. این قانون با بیش از ۹۰۰ میلیارد دلار پشتوانه مالی اولویت های دفاعی سال آینده آمریکا را مشخص می کند. مانند رویه سالهای گذشته این قانون محدودیتها و تحریمهای متعددی را بر چین اعمال می کند. بزرگترین تحریمهای اعمال شده بر چین تحت عنوان قانون جامع امنیت ملی سرمایه گذاری های برون مرزی (COINS Act)، قاچاق فنتانیل و منع تدارکات دولتی در حوزه های مختلف در قانون گنجانده شده اند. به دلیل حجم گسترده قانون و حضور گسترده مستقیم و غیر مستقیم چین در آن بررسی دقیق تر تحریمهای مرتبط با چین در این قانون در شماره آینده دیده بان تحریم مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

شماره ی خبر: ۲۵۰۶	تاریخ انتشار خبر: ۲۷ آذر ۱۴۰۴ (۱۸ دسامبر ۲۰۲۵)
https://www.congress.gov/bill/119th-congress/senate-bill/1071/text	
برچسبها: کنگره آمریکا، قانون اختیارات دفاع ملی ۲۰۲۶، تحریم	

چین: تحلیل وقایع و چشم انداز آینده

تحت تأثیر توافق اخیر میان دو رئیس جمهور چین و آمریکا، دوره‌ای از ثبات نسبی در روابط دو کشور را در ماه گذشته شاهد بودیم. در این مدت طرفین عمدتاً بر اجرای جزییات توافق متمرکز بودند و آشکارا از اعمال محدودیتهای مستقیمی که موجب واکنش طرف دیگر شود خودداری کرده‌اند.

ثبات ایجاد شده را باید موقتی و گذرا دانست. در همین حال که در حوزه تحریمی دو کشور تلاش کرده‌اند تا تنش‌ها را کاهش دهند اما در فضای رقابت استراتژیک میان دو کشور اقداماتی که می‌تواند تنش‌ها را تشدید کند رو به افزایش است. تأیید هشت توافق فروش تسلیحات به تایوان به ارزش بیش از ۱۱ میلیارد دلار توسط وزارت خارجه آمریکا و تصویب قوانین تحریمی کنگره اقداماتی از این دست هستند.

از سوی دیگر استراتژی امنیت ملی دومین دوره ریاست جمهوری ترامپ که در این ماه منتشر شد، فضایی از رقابت گسترده و طولانی مدت را با چین تصویر می‌کند که رقابت اقتصادی محور آن است. با توجه به سند دو روند در فضای تحریمی آمریکا علیه چین را می‌توان انتظار داشت. یک، تحریم‌ها علیه چین تداوم پیدا خواهد کرد. سیاست جداسازی زنجیره‌های تأمین در بخشهای کلیدی و حساس ادامه پیدا می‌کند. سند تصریح می‌کند که «تجارت با چین باید متوازن بوده و بر حوزه‌های غیرحساس متمرکز شود». لذا کنترل‌های صادراتی و تعرفه‌های هدفمند و ایجاد محدودیت برای بازار کالاهای چینی بخش جدایی ناپذیر از روابط دو طرف خواهد بود.

دو، آمریکا در سند با اعتراف به اشتباه بودن سیاست‌های گذشته، و اذعان به ناکارآمدی تقابل دوجانبه تجاری با چین، تلاش می‌کند تا فضای رقابت اقتصادی با چین را از یک نبرد دو جانبه به نبردی در عرصه جهانی گسترش دهد و دیواری از تحریم‌ها و اقدامات محدود کننده را توسط متحدان و شرکای خود علیه چین راهبری کند. لذا انتظار می‌رود که دامنه تحریم‌ها علیه چین فراتر از آمریکا از سمت متحدین او نیز گسترش یابد. از آنجایی که دولت ترامپ قصد دارد حمایت‌های خود را از متحدینش در مناطق مختلف کاهش دهد، همراه کردن متحدین در این عرصه جنگ اقتصادی با چین، از طریق اعمال فشارهای اقتصادی و بکارگیری ابزارهای تحریمی علیه متحدان و شرکا اتفاق خواهد افتاد. به این نکته در جای جای سند امنیت ملی ترامپ اشاره شده است. لذا در سالهای پیش رو انتظار داریم که جعبه ابزار تحریم‌های آمریکا نه تنها ابزاری علیه دشمنان آمریکا باشد بلکه دوستان و متحدین آمریکا نیز طعم آن را در موارد متعددی بچشند. در کوتاه مدت این استراتژی می‌تواند فشار بر چین را افزایش دهد. اما به دلیل تناقضاتی که متحدین و شرکای آمریکا در این استراتژی با آن مواجه می‌شوند، انتظار می‌رود که جریان‌هایی که دایره متحدین آمریکا را تضعیف و متمایل به چین کند افزایش می‌یابد.

اخبار تحریمی حوزه‌ی روسیه

مجوز عمومی انگلیس برای لوک‌ویل اینترنشنال

در تاریخ ششم آذر ۱۴۰۴ (۲۷ نوامبر ۲۰۲۵)، انگلیس مجوز موقتی صادر کرد که به شرکت‌ها اجازه می‌دهد به تجارت با لوک‌ویل اینترنشنال، زیر مجموعه لوک‌ویل روسیه که در اتریش مستقر است، ادامه دهند. این مجوز که تا ۲۶ فوریه معتبر است، پرداخت‌ها و سایر معاملات را تحت شرایط خاصی، از جمله مسدود ماندن وجوه متعلق به لوک‌ویل، مجاز می‌داند.

با قرار گرفتن این شرکت‌ها و شعب آن در لیست تحریم. هرگونه ارائه خدمات به این شرکت‌ها و شعبه‌های آن با مشکل رو به رو می‌شود. این موضوع در تجارت غیرتحریمی پیش از آن نیز اثر خواهد داشت. از طرف دیگر غرب در انجام تحریم خود علیه روسیه تلاش کرده همواره هزینه‌های اعمال تحریم را تدریجی کند تا بتواند برای آن جایگزین پیدا کند و آن را به نحوی مدیریت کند. لذا این استثنا ناشی از همین موضوع است.

تحلیل:

با قرار گرفتن این شرکت‌ها و شعب آن در لیست تحریم. هرگونه ارائه خدمات به این شرکت‌ها و شعبه‌های آن با مشکل رو به رو می‌شود. این موضوع در تجارت غیرتحریمی پیش از آن نیز اثر خواهد داشت. از طرف دیگر غرب در انجام تحریم خود علیه روسیه تلاش کرده همواره هزینه‌های اعمال تحریم را تدریجی کند تا بتواند برای آن جایگزین پیدا کند و آن را به نحوی مدیریت کند. لذا این استثنا ناشی از همین موضوع است.

شماره‌ی خبر: ۲۵۰۷	تاریخ انتشار خبر: ۶ آذر ۱۴۰۴ (۲۷ نوامبر ۲۰۲۵)
https://assets.publishing.service.gov.uk/media/692883fea245b0985f034215/General_Licence_-_Continuation_of_Business_Lukoil_International.pdf	
برچسب:	

تمدید معافیت پمپ بنزین‌های لوک‌اوایل از سوی آمریکا

در تاریخ ۱۳ آذر ۱۴۰۴ (چهارم دسامبر ۲۰۲۵) خزانه‌داری آمریکا خبر از تمدید معافیت پمپ بنزین‌های متعلق به شرکت لوک‌اوایل اینترنشنال، وابسته به لوک‌اوایل داد. در این بیانیه آمده است:

- به جز موارد ذکر شده در بند (ج) این مجوز عمومی، کلیه معاملات ممنوعه طبق دستور اجرایی (E.O.) ۱۴۰۲۴ مربوط به "Lukoil International GmbH (LIG)" که معمولاً برای خرید کالا و خدمات از، یا نگهداری، بهره برداری یا تعطیلی، جایگاه‌های خدمات خرده‌فروشی فیزیکی واقع در خارج از فدراسیون روسیه ضروری و فرعی هستند، تا ساعت ۱۲:۰۱ بامداد به وقت شرق آمریکا، ۲۹ آوریل ۲۰۲۶ مجاز هستند.
- تمام حساب‌های مسدود شده‌ی نهادهای LIG می‌توانند برای تراکنش‌های مجاز در پاراگراف (a) استفاده، بدهکار یا بستانکار شوند.

شرکت لوک‌اوایل نزدیک به ۲۰۰۰ پمپ بنزین در آسیای مرکزی، اروپا و غرب آسیا دارد. این ایستگاه‌ها از طریق شرکت لوک‌اوایل اینترنشنال مدیریت می‌شوند.

تحلیل:

این استثنا تلاش دارد تا قرارگرفتن لوک‌اوایل و روس نفت در لیست تحریم با کمترین اثر بر بازار نفت و کاهش هزینه اعمال تحریم انجام شود. در عین حال با توجه به اینکه پول‌ها و تراکنش‌های مرتبط صرفاً به حساب‌های بلوکه شده خاص واریز می‌شوند و براساس دستورالعمل خزانه داری آمریکا اجازه تراکنش‌های دیگر در این زمینه وجود ندارد. در واقع هم تلاش دارد دسترسی روسیه را محدود کند هم هزینه اعمال تحریم بر دو شرکت بزرگ لوک‌اوایل و روس نفت کاهش پیدا کند.

شماره‌ی خبر: ۲۵۰۸	تاریخ انتشار خبر: ۱۳ آذر ۱۴۰۴ (۴ دسامبر ۲۰۲۵)
https://ofac.treasury.gov/media/934791/download?inline	
برچسب:	

تحریم ۱۱ فرد و ۱ نهاد از سوی انگلیس

در تاریخ ۱۳ آذر ۱۴۰۴ (چهارم دسامبر ۲۰۲۵) انگلیس در ذیل تحریم‌های سایبری، ۸ فرد مرتبط با روسیه را تحریم نمود. همچنین در ذیل تحریم‌های روسیه «اداره کل ستاد کل نیروهای مسلح فدراسیون روسیه» و سه فرد مرتبط با آن را تحت تحریم قرار داد.

تحلیل:

غرب در تلاش برای افزایش فشار بر روسیه در ابعاد مختلف است. حوزه سایبری و نظامی نیز از موارد مهم اعمال تحریم است. لذا قراردادن افراد و نهادهای روسی در لیست تحریم براین اساس می‌تواند از روندهای جاری مرتبط با تحریم‌ها علیه روسیه باشد.

شماره‌ی خبر: ۲۵۰۹	تاریخ انتشار خبر: ۱۳ آذر ۱۴۰۴ (۴ دسامبر ۲۰۲۵)
https://content.govdelivery.com/accounts/UKORGESO/bulletins/3fe0dd1	
برچسب:	

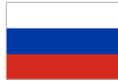
تحریم ۲ فرد و ۵ نهاد از سوی انگلیس

در تاریخ ۱۸ آذر ۱۴۰۴ (نهم دسامبر ۲۰۲۵) دولت انگلیس ۲ فرد و ۵ نهاد مرتبط با فعالیت‌های سایبری و اطلاعاتی روسیه را تحت تحریم قرار داد.

تحلیل:

انگلستان و اتحادیه اروپا به خصوص با افزایش پیشروی روسیه، همچنان در حال افزایش اعمال تحریم بر روسیه هستند. مواردی از این دست نیز نشانه‌های همین موضوع است.

شماره‌ی خبر: ۲۵۱۰	تاریخ انتشار خبر: ۱۸ آذر ۱۴۰۴ (۹ دسامبر ۲۰۲۵)
https://assets.publishing.service.gov.uk/media/693807eb5cc812f50aa41e3c/Notice_Russia_091225.pdf	
برچسب:	

غرب در حال بررسی ممنوعیت خدمات دریایی و پایان سقف قیمت علیه روسیه

در تاریخ ۱۴ آذر ۱۴۰۴ (پنجم دسامبر ۲۰۲۵) رویترز در گزارشی مدعی شد که اتحادیه اروپا و گروه ۷ به دنبال ممنوعیت خدمات دریایی برای صادرات نفت روسیه و پایان طرح سقف قیمت نفت هستند. در این گزارش آمده است:

- شش منبع آگاه اعلام کردند که کشورهای گروه هفت و اتحادیه اروپا در حال مذاکره برای جایگزینی سقف قیمت صادرات نفت روسیه با ممنوعیت کامل خدمات دریایی هستند تا درآمد نفتی را کاهش دهند.
- روسیه بیش از یک سوم نفت خود را با تانکرهای غربی - عمدتاً به هند و چین - و با استفاده از خدمات کشتیرانی غربی صادر می‌کند.

شماره‌ی خبر: ۲۵۱۱	تاریخ انتشار خبر: ۱۴ آذر ۱۴۰۴ (۵ دسامبر ۲۰۲۵)
https://www.reuters.com/business/energy/eu-g7-weigh-ban-maritime-services-russian-oil-exports-end-price-cap-2025-12-05/	

تحلیل:

مرحله اول سیاست سقف قیمت علیه روسیه با هدف ننگه داشتن نفت روسیه ضمن کنترل قیمت تقریباً به نتیجه رسیده. اتحادیه اروپا با کاهش میزان سقف قیمت و آمریکا با قراردادن شرکت‌های عمده نفتی روسیه در لیست تحریم و اعمال سیاست تحریم‌های ریسک محور بانکی بر آن‌ها و همچنین قراردادن نفتکش‌های ناوگان سایه روسیه در لیست تحریم مرحله جدید فشار بر صنعت نفت روسیه را کلید زده اند. این موضوع با رفتن اتحادیه اروپا به سمت تحریم ثانویه شرکت‌های خریدار نفت روسیه در چین یا اعمال تعرفه اضافه بر هند توسط آمریکا افزایش پیدا کرده است. به نظر می‌رسد در صورت میل کشورهای غربی برای اعمال فشار بیشتر بر روسیه، استفاده کامل از تسط بر بازار خدمات دریایی و اعمال کامل تحریم بر روسیه در این زمینه در کنار افزایش تحریم‌های ثانویه از موارد در دسترس غرب برای افزایش فشار بر روسیه است. از طرف دیگر این موضوع چرخه جدا شدن روسیه از غرب و خدمات غرب و ایجاد شبکه موازی را نیز افزایش می‌دهد.

تمدید و تثبیت مسدودسازی دارایی‌های روسیه در اروپا

در تاریخ ۲۱ آذر ۱۴۰۴ (۱۲ دسامبر ۲۰۲۵) شورای اتحادیه اروپا تصمیم گرفت دارایی‌های مسدود شده‌ی روسیه را تا پایان جنگ اوکراین مسدود نگه دارد. این در حالی است که تا پیش از این، مسدود بودن این دارایی‌ها هر ۶ ماه یک‌بار در شورا تصمیم‌گیری می‌شد. اما با توجه به تصمیم جدید، اتحادیه‌ی اروپا ۳ شرط اساسی را جایگزین شرط زمانی ۶ ماهه کرد. در آیین‌نامه آمده است که اقدامات مندرج در این آیین‌نامه در صورت تحقق شرایط سه‌گانه‌ی زیر، دیگر اعمال نخواهند شد:

(الف) روسیه جنگ تجاوزکارانه خود علیه اوکراین را متوقف کرد؛

(ب) روسیه تا حدی که برای بازسازی بدون عواقب اقتصادی یا مالی نامطلوب برای اتحادیه لازم باشد، غرامت به اوکراین پرداخت می‌کند؛

(ج) اقدامات روسیه در چارچوب جنگ تجاوزکارانه‌اش علیه اوکراین، عملاً دیگر خطر جدی ایجاد مشکلات شدید برای اقتصاد اتحادیه و کشورهای عضو آن را به همراه ندارد.

براساس طرح مسدود کردن دارایی‌های روسیه، هرگونه انتقال مستقیم یا غیرمستقیم دارایی‌ها یا ذخایر بانک مرکزی روسیه یا هر شخص حقوقی، نهاد یا ارگانی که به نمایندگی یا به دستور بانک مرکزی روسیه عمل می‌کند، مانند صندوق ثروت ملی روسیه، ممنوع می‌گردد. ارزش این دارایی‌ها ۲۱۰ میلیارد یورو تخمین زده می‌شود که به عنوان پشتوانه‌ی طرح در دست بررسی «وام غرامت اوکراین» در نظر گرفته شده است.

تحلیل:

با شکست مذاکرات اولیه بین ترامپ و پوتین در آگوست سال ۲۰۲۵، علی‌رغم ادامه مذاکرات فشار دو طرف به هم زیاد شده است. علاوه بر این با توجه به امکان صلح موضوع هزینه‌های بازسازی و غرامت برای اوکراین نیز از موضوعات در حال بررسی است. بنابراین به نظر می‌رسد اتحادیه اروپا با این اقدام تلاش کرده تا فشار بر روسیه باز هم بیشتر کند تا روسیه در صورت کاهش بودجه در اثر اختلال در صادرات و... نیاز به آزادسازی منابع پیدا کند و با همین هدف بیشتر به سمت پایان جنگ تمایل پیدا کند. لذا این موضوع را باید در ادامه افزایش فشار بر روسیه تحلیل کرد.

شماره‌ی خبر: ۲۵۱۲	تاریخ انتشار خبر: ۲۱ آذر ۱۴۰۴ (۱۲ دسامبر ۲۰۲۵)
https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2025/12/12/council-decides-to-prohibit-transfers-of-immobilised-central-bank-of-russia-assets-back-to-russia/	
برچسب:	

تحریم ۹ فرد و نهاد از سوی اتحادیه اروپا

در تاریخ ۲۴ آذر ۱۴۰۴ (۱۵ دسامبر ۲۰۲۵) شورای اتحادیه اروپا مجموعه‌ای از شرکت‌های کشتیرانی، واسطه‌ها و تاجران نفت را به دلیل کمک به دور زدن تحریم‌ها هدف قرار داد. تحریم‌ها شامل ۵ تاجر پاکستانی، آذربایجانی و روسی مرتبط با شرکت‌های بزرگ نفتی روسیه، مانند لوک‌اویل و روس نفت و ۴ شرکت کشتیرانی مستقر در امارات، ویتنام و روسیه است که مالک ناوگان سایه یا مدیریت کننده‌ی آن هستند.

تحلیل:

اتحادیه اروپا در این اقدام دایره تحریم علیه ناوگان شکل گرفته در حمل و نقل نفت و فرآورده نفتی روسیه را گسترش داد و علاوه بر اعمال این تحریم بر غیر روس‌ها، مالکان، واسطه‌ها و افراد دیگری غیر از کشتی‌ها را نیز در لیست تحریم قرار داد. این موضوع نشان دهنده افزایش فشار بر روسیه در حوزه صادرات نفت است.

شماره‌ی خبر: ۲۵۱۳	تاریخ انتشار خبر: ۲۴ آذر ۱۴۰۴ (۱۵ دسامبر ۲۰۲۵)
https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2025/12/15/russia-s-war-of-aggression-against-ukraine-council-sanctions-9-shadow-fleet-enablers/	
برچسب:	

تحریم سایبری و اطلاعاتی جدید اتحادیه اروپا

در تاریخ ۲۴ آذر ۱۴۰۴ (۱۵ دسامبر ۲۰۲۵) اتحادیه اروپا ۱۲ فرد و ۲ نهاد روسی را به اتهام جنگ اطلاعاتی، عملیات نفوذ و حملات سایبری تحریم کرد. این اقدام شامل «تحلیلگران برجسته سیاست خارجی که در مؤسسات، اندیشکده‌ها و دانشگاه‌های نزدیک به یا وابسته به دستگاه سیاست‌گذاری و پیام‌رسانی کرملین فعالیت می‌کنند» می‌گردد. افرادی با ملیت آمریکایی، روسی، فرانسوی و سوئیسی.

تحلیل:

همانند تحریم‌های اعمالی از سوی انگلستان این تحریم‌ها نیز در ادامه سلسله تحریم‌ها علیه بخش نظامی روسیه است. به خصوص که پیشروی‌های اخیر روسیه همچنان یکی از مهم‌ترین مسائل است و فشارها نتوانسته پیشروی روسیه را متوقف کند.

تاریخ انتشار خبر: ۲۴ آذر ۱۴۰۴ (۱۵ دسامبر ۲۰۲۵)	شماره‌ی خبر: ۲۵۱۴
https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2025/12/15/russian-hybrid-threats-council-sanctions-twelve-individuals-and-two-entities-over-information-manipulation-and-cyber-attacks/	

تحریم ۴۱ کشتی از ناوگان سایه روسیه از سوی شورای اتحادیه اروپا

در تاریخ ۲۷ آذر ۱۴۰۴ (۱۸ دسامبر ۲۰۲۵) شورای اتحادیه اروپا کشتی را به فهرست کشتی‌های تحریم شده از سوی اتحادیه اروپا اضافه کرد. این تحریم‌ها شامل ممنوعیت دسترسی به بنادر و ممنوعیت ارائه طیف وسیعی از خدمات از سوی بنادر اروپایی به این کشتی‌ها می‌شود. بدین ترتیب اکنون ۶۰۰ کشتی در فهرست کشتی‌های تحریمی اتحادیه اروپا قرار دارد.

تحلیل:

به نظر می‌رسد افزایش فشار بر مهم‌ترین منبع درآمد روسیه یعنی صادرات نفت و فرآورده‌های نفتی از سیاست‌های بسیار مهم ائتلاف تحریم علیه روسیه به خصوص پس از قرار گرفتن لوک اویل و روس نفت در لیست تحریم آمریکا است. البته آمریکا تا کنون به همین موضوع بسنده کرده است و هنوز نفتکش یا کشتی جدیدی را در لیست تحریم قرار نداده است. به همین دلیل بسیاری از تحلیل‌گران مشوق تحریم علیه روسیه، پیوستن آمریکا به این موضوع را تشویق راه‌زبره به اقتصاد روسیه و راضی کردن روسیه به پذیرش صلح می‌دانند. با این وجود اتحادیه اروپا و انگلستان در حال اعمال این فشار بر روسیه هستند.

شماره‌ی خبر: ۲۵۱۵	تاریخ انتشار خبر: ۲۷ آذر ۱۴۰۴ (۱۸ دسامبر ۲۰۲۵)
https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2025/12/18/russia-s-war-of-aggression-against-ukraine-council-sanctions-41-vessels-of-the-russian-shadow-fleet/	

تحریم ۴۴ فرد و نهاد از سوی انگلیس

در تاریخ ۲۷ آذر ۱۴۰۴ (۱۸ دسامبر ۲۰۲۵) دولت انگلیس ۲۴ فرد و نهاد مرتبط با روسیه را تحریم کرد. از این بین ۱۴ فرد و نهاد در ارتباط با بخش انرژی روسیه، ۲ نهاد در ارتباط با قوانین مالی و ۸ فرد و نهاد در ارتباط با مجتمع نظامی-صنعتی روسیه هستند. در بین شرکت‌های نفتی تحریم شده شرکت تات‌نفت بزرگترین شرکت تولید نفت در منطقه‌ی تاتارستان از مناطق اصلی تولید نفت در روسیه، قرار دارد. همچنین شرکت‌هایی در امارات، قرقیزستان و ازبکستان نیز در این اقدام مورد هدف قرار گرفتند. همچنین «مرتضی لاکانی» تاجر بزرگ نفت با ملیت پاکستانی که از سوی اتحادیه اروپا تحریم شد نیز در این اقدام تحریمی هدف قرار گرفت.

تحلیل:

همانطور که گفته شد پس از اعمال تحریم بر روس نفت و لوک اویل، موج جدیدی از فشار بر صادرات نفت روسیه در اروپا و انگلستان شروع شده است که این موضوع نیز ناشی از همان است.

شماره‌ی خبر: ۲۵۱۶	تاریخ انتشار خبر: ۲۷ آذر ۱۴۰۴ (۱۸ دسامبر ۲۰۲۵)
https://www.gov.uk/government/publications/list-of-russia-sanctions-targets-18-december-2025/list-of-russia-sanctions-targets-18-december-2025	

روسیه: تحلیل وقایع و چشم انداز آینده

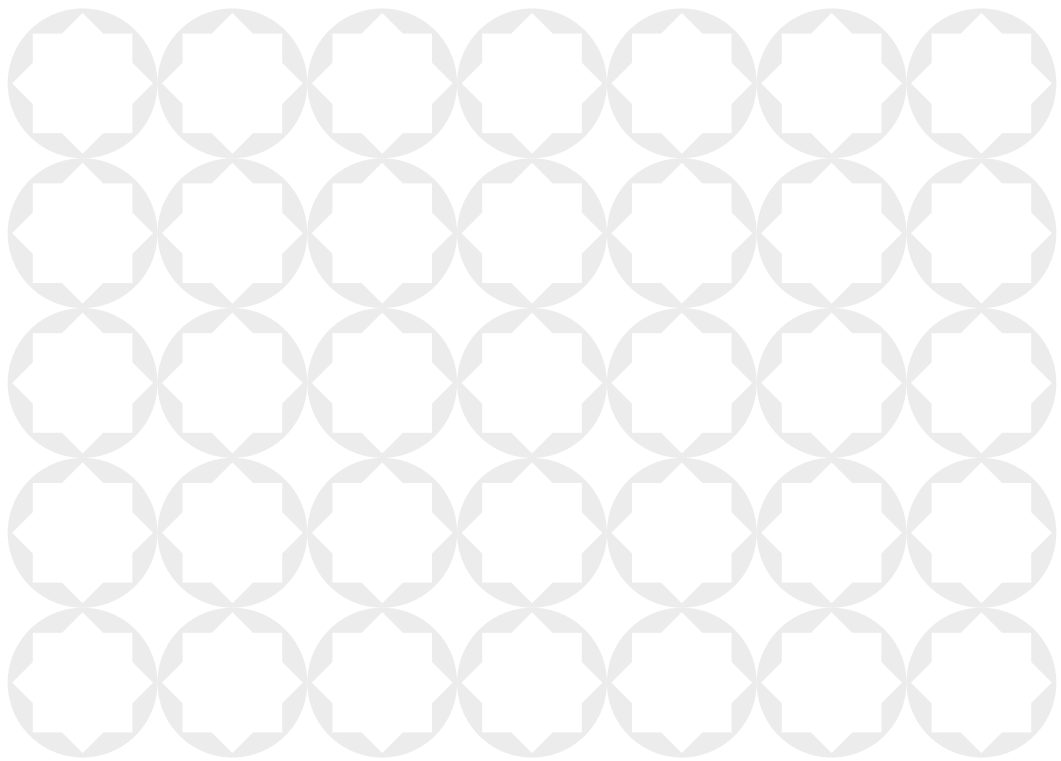
چشم انداز وقایع و تحریم علیه روسیه را باید در چند موضوع اساسی جستجو کرد: در ابتدا باید گفت هر دو طرف ماجرا یعنی روسیه و غرب فشارهای خود بر دیگری را با توجه به افزایش تقاضا برای صلح بیشتر کردند. روسیه از نظر نظامی پس از شکست مذاکرات آلاسکا حضور نظامی خود در اوکراین را افزایش داده است و سرعت تصرف اوکراین افزایش پیدا کرده است. چنانکه براساس گزارش‌ها، در فاصله بین جولای و آگوست سال ۲۰۲۵ روسیه ۲۲۶ مایل مربع از اوکراین را تصرف کرده بود، این درحالی است که در فاصله بین نوامبر و دسامبر این مقدار به ۲۴۳ رسید. سرعت تصرف هفتگی نیز افزایش پیدا کرده است. از سوی دیگر آمریکا با قراردادن روس نفت، لوک اویل و شعب آن در لیست تحریم و اعمال تحریم ریسک محور بانکی بر آن فصل جدیدی از تحریم علیه روسیه را آغاز کرد. در واقع آمریکا به عنوان مسئول ائتلاف تحریم که تحریم‌هایش از سایر اعضا مهم تر است، با این اقدام فشار جدیدی را بر کشورهای همکار روسیه ایجاد کرد. ضمن اینکه اتحادیه اروپا نیز به سمت افزایش تحریم‌ها حرکت کرد. به نظر می‌رسد این افزایش فشار از سوی هر دو طرف به دلیل تمایل هر طرف برای داشتن امتیازات بیشتر در مذاکرات صلح است، از این منظر شاید رسیدن به صلح نیز در آینده نه چندان دور پیش بینی شود. آمریکا در این مدت با روسیه بر سر یک طرح ۲۸ ماده ای نیز به توافق رسید که با توجه به نظرات اوکراین و اتحادیه اروپا این طرح احتمالا با تغییراتی همراه شود و زمینه پایان جنگ شود. به خصوص که نظرسنجی‌ها نشان می‌دهد که فشار جنگ میل به پایان جنگ را در میان مردم اوکراین افزایش داده.

موضوع بعدی افزایش فشار اقتصادی بر روسیه است. تحریم‌های اخیر در کنار کاهش قیمت نفت باعث شده تا روسیه با مشکلاتی در درآمدهای خود رو به رو شود و غرب را به احتمال موثر بودن تحریم امیدوارتر کند. تحریم‌های اخیر باعث شد تا روسیه مجبور شود برای صادرات نفت به کشورهایمانند هند به شرکت‌های کوچک‌تر که هنوز در تحریم نیستند روی بیاورد. علاوه براین به نظر می‌رسد روسیه برای تداوم فروش، قیمت نفت را نیز کاهش داده است. این موضوع در کنار کاهش قیمت جهانی نفت که غربی‌ها آن را یکی از نشانه‌های موفقیت سیاست سقف قیمت و تحریم می‌دانند در کنار کاهش برخی شاخصه‌های اقتصادی در روسیه (مانند کاهش پیش بینی رشد تولید ناخالص ملی در سال ۲۰۲۵) باعث شده تا غربی‌ها این امید را داشته باشند که با افزایش فشار بیشتر می‌توانند روسیه را با چالش بیشتری در حوزه اقتصاد روبه رو کنند. به همین دلیل در اکثر گزارش‌های منتشر شده از سوی اندیشکده‌های غربی تشویق غرب و مشخصا آمریکا به افزایش فشار، اعمال تحریم‌های ثانویه و ایجاد درد واقعی در اقتصاد روسیه مدنظر قرار گرفته است. نمونه آن گزارش شورای آتلانتیک، شورای روابط خارجه و اندیشکده بروکینگ در ماه‌های اخیر است. نکته مهم این است که یکی از موضوعات جدی در سیاست گذاری تحریم، ایجاد درد ملموس در اقتصاد کشور هدف است. آنچه گزارش‌های غربی بر آن تاکید دارند این است که اعمال تحریم‌ها تا کنون اگرچه روسیه را با مشکلاتی رو به رو کرده اما نتوانسته درد واقعی و عمومی در اقتصاد این کشور ایجاد کند. این گزارش‌ها با تکیه بر شاخص‌های اقتصادی، افزایش و گسترش صنایع نظامی و رفتن نیروی کار و امکان توسعه به آن سو و مواردی از این دست نشان می‌دهند که روسیه همچنان با مشکلات اساسی اقتصادی روبه رو نشده است تا وادار به صلح شود.

برخی اتفاقات اخیر از جمله کاهش قیمت نفت و درآمد روسیه و همچنین مشکلات ایجاد شده ناشی از تحریم روس نفت و لوک اویل، در کنار کاهش دارایی صندوق ثروت روسیه و همچنین تاخیر در پرداخت به نیروهای آسیب دیده از جنگ (روسیه با پرداخت خوب به نیروهایی که در جنگ مشارکت دارند و کنترل شاخصه‌های اقتصادی سعی کرد جنگ موجب نارضایتی عمومی نشود) باعث شده تا غرب به آینده تحریم امیدوارتر شود. لذا عموم اندیشکده‌ها با استناد به این موارد آمریکا را تشویق می‌کنند تا گام بعدی برای ایجاد یک جهش تحریمی و وادار کردن روسیه را بردارد. گام‌هایی نظیر افزایش تحریم ثانویه، تحریم کل ارائه خدمات دریایی برای حمل و نقل نفت روسیه، قراردادن شبکه ناوگان سایه روسیه در لیست تحریم و مواردی از این دست، پیشنهاد به آمریکا برای افزایش فشار بر روسیه است. چراکه تحریم‌های آمریکا از سایر تحریم‌ها کارسازتر است. چنانکه تحریم روس نفت و لوک اویل این موضوع را نشان داد. یا اینکه بررسی‌های آماری نشان می‌دهد نفتکش‌هایی که توسط اروپا در لیست تحریم قرار می‌گیرند، کاهش حمل و نقل نفت ندارند اما نفتکش‌هایی که آمریکا تحریم می‌کند نقش خود در حمل و نقل نفت روسیه را کاهش می‌دهند. علاوه بر این با اقدام آمریکا سایر طرف‌ها نیز به افزایش فشار روی می‌آورند، چنانکه تحریم روس نفت و لوک اویل باعث افزایش تحریم از سوی سایر طرف‌ها نیز شد. البته این موارد به واکنش روسیه به تحریم‌ها نیز بستگی دارد. روسیه تاکنون توانسته واکنش مناسبی به تحریم بدهد، لذا موفقیت این افزایش فشار بر روسیه به واکنش روسیه نیز مشروط است.

در نهایت باید گفت به نظر می‌رسد فرآیند جداسازی و انتخاب در آینده روسیه به شدت جدی است. همانطور که در شماره‌های قبلی اشاره شد، تحریم‌ها باعث جداسازی اقتصاد روسیه از سیستم مالی بین‌المللی و ایجاد یک سیستم موازی با محوریت روسیه شده است. با افزایش تحریم‌ها این موضوع دوچندان خواهد شد و فرآیند جداسازی افزایش پیدا می‌کند. علاوه بر این اگر صلح در آینده نزدیک نیز اتفاق نیافتد و فشار جدید تحریمی بر روسیه به خصوص در حوزه تحریم‌های ثانویه آورده شود، کشورهای همکار روسیه باید فوری تر دست به انتخاب بزنند. به طور مثال اگر اکنون هند با جابه‌جایی خرید از روس نفت به شرکت‌های کوچک روسی و عدم استفاده از بانک‌های تحریم شده روسیه با این کشور همکاری می‌کند، در صورت تحریم کامل فروش نفت روسیه هند باید انتخاب کند که در کنار روسیه است یا غرب. لذا به نظر می‌رسد این موضوع بسیار جدی است. حتی در صورت انجام صلح نیز با توجه به جداسازی کامل روسیه از غرب و تلاش آمریکا برای تثبیت فاصله بین روسیه و کشورهای غربی، به نظر می‌رسد در آینده و در نظم آینده این انتخاب به شدت برای برخی کشورها مهم خواهد شد.

ISA CENTER
International & Strategic
Analysis Center